

Különféle szívességek viszonzásaképpen három-négy vadidegen és be sem járó személy húzott fizetést a szerkesztőség béralapjából, és folytathatnám. A folyóirat színvonalát ennek ellenére sikerült fönntartanunk, és ez volt a fontos.

Újdonsült főszerkesztőként egyik első lépésem a lap visszakeresztelése volt eredeti címére. Ma már azonban nem létezik a magyar kultúra e nagy múltú és világszerte ismertté vált hírmondója. 2011-ben alkalmatlannak találtatott a további támogatásra.

Igyekeztem tárgyilagos lenni. Ez az ember nem volt akárki. Szellemissége, életműve, öröksége kiszakíthatatlan része a magyar szocializmus korszakának. Egész életét, kora gyerekkorától kezdve, hazugságokra építette – akár maga a rendszer, amelyet szolgált. Vajon mit gondolt magáról, hogyan látta az életét, ha őszintén magába nézett – feltételezve, hogy képes volt őszinte lenni önmagához? Azt hiszem, sikeres embernek tudta magát, aki legyőzve a származás átkát, veszedelmes viszonyok közt is sokra vitte, végig nemcsak a felszínen, hanem az élen maradt. Nem csekély teljesítmény. Bevált munkahipotézisét egy „novellájában” (KURUCZ ÁKOS STOCKHOLMBAN) frappánsan maga foglalta össze. A sokat látott, bölcs öreg filmrendező, aki kimondja, természetesen nem más, mint ő maga. „»Persze hogy értem«”, felelte a tekintélyes, idősebb filmrendező, és nagyon elégedett volt, hogy bölcsességével ragyoghat fiatal pályatársa előtt. »Te se sokra viszed ebben a szakmában, ha nem érted. Egyszerű: az ember arra emlékszik, amit gondolt, és nem arra, amit hazudott.«”

Térey János

AZ ALVÓ APOLLÓ, A SZÉTSZÉLEDŐ MÚZSÁK ÉS AZ ELRÖPPENŐ HÍRNÉV

Részlet „A Legkisebb Jégkorszak” című regényből

„Sarkvidéki tájon lakom,
Mert ha az ablakomhoz lépek,
Semmi mást nem látok a horizonton,
Csak nyugodt, fehér felületeket,
Amelyek talapzatul szolgálnak az éjszakának.
Tökéletes elszigeteltségemben úgy érzem magam,
Mint aki százméternyi vastag jeget hordott a szemére...
Úgy érzem magam, mint egy szúnyog,
Hegykristályba zárva”,
Jegyezte föl naplójába tegnap éjjel
Radák Zoltán miniszterelnök,
Aki másfél hónapja látta ugyanezt,
Így aztán a meglepetés jó íze oda volt.
Mert hol van már az a krónikus hóéhség?
Abból az időből, amikor a sötétlő tél országot,
És fekete karácsonyokat szenvedtünk el

Hosszú éveken át... Most, amikor
Három-négy napig szakad egyfolytában,
Persze, mindenki sokallja,
S nemsokára beköszönt a hócsömör,
A zúzmaraiszony és a fagyundor.
Radák szívébe is beköltözött ugyanez az undor;
De élvezte, ahogy töltőtolla serceg
A merített papír rostjain,
Élvezte saját rugalmas régimódiságát,
Aztán nyugovóra tért.

*

Másnap rendeztek karácsonyi
Fogadást egy serpentinnel följebb,
Székely Ákos köztársasági elnök otthonában,
Az úgynevezett kormányrezidencián.
Képzelnék ezt a rezidenciát
Tágasnak és hószagúnak, olvasóm,
Képzelnék mellé magánvadaskertet is,
Őzekkel, szarvasokkal és szelídfített vaddisznókkal.
Képzelnék el, hogy azonos a színhely
A történelemkönyvek D/100-as objektumával:
A kert közepén az a négyszintes kormányzálló állt,
Amelynek elnöki lakosztályába
A burjánzó szemöldökű Brezsnyev,
János Károly király és Thatcher asszony is
Bekvártélyozott néhány „felejthetetlen” éjszakára.

Ez a fényben úszó nagyterem pedig
Ennek a kormányzállónak a díszterme volt;
Szerény magyaldísz az ajtaján,
Mint ilyenkor általában a jóakarató emberekének.
„Jelzett vissza bárki vegetáriánus?”
Kérdezte Binder Gyula protokollfőnök az asszisztensétől.
„Nem. Dehogyan örültek meg.” „Kósert kérnek?”
„Tudja, itt mindenki kóser valamilyen értelemben.”
„Két miniszter is lemondta, alattomos betegség...
De a fővárostól mindenki jön.”

Ők most az ország rangban legelső
Szeretlalomájára gyűltek össze,
És tisztában is voltak saját helyzetük emelkedettségével:
Távol a megszorítások ellen tiltakozó tömegetől,
Távol a bűzös *banlieue*-től, Fellegvár-Budában,
Védetten, a csillagmintás túllfüggöny mögött.
A fölékesített asztal fölött fagyöngy
Csüngött a mennyezetről, és arany-
Gömböcskékből összefűzött szőlőfürtök is.

„Radákkal beszéltél?” „Nem én.”
„Már negyedőrája itt kéne lennie, és nem veszi föl”,
Mondta Bindernek aggódó asszisztense, Dalma.
Délután még szikrázó napsütés volt.
A kandallókba korán begyújtottak;
Megbabonázta a belépőt a nyílt tűz lobogása,
A száraz hasábok szapora ropogása;
Fűszerillat és zeneszó ápolta
Az ilyenkor, év végén sajnálatosan nyúzott lelket.
Fenyőfa állt minden fontosabb teremben;
Zöld vagy ezüst, iparművész által elvarázsolt.
Jól mutatott az ánizs betlehemi csillag alakú
Magtokja az összes koszorúkon.

Binder, amint belépett, megsimogatott egy bútort,
Ahogy mindig, ha erre járt, ez már-már rituálé volt.
Különösen imádott a rezidencián
Egy tálalószekrényt. Áramvonalas, art deco
Mestermunkát krómozott üvegfelületekkel
És vízszintes fémcsíkokkal.
Kétosztatúsága miatt távolról olyan volt,
Mint egy sztereo zeneszekrény.
Binder személyesen vásárolta
Székely Ákos köztársasági elnöknek,
Ösztönös szimattal. Kicsit alkudott is rá.

És különösen imádta Binder
Odabent Lorenzo Lotto velencei mester
Kisméretű, érett reneszánsz festményét, amely
A Szépművészeti Múzeumból volt letétben itt: *Az alvó
Apolló, a szétszéledő Múzsák és az elröppenő Hírnév.*
(Ó, mit letétbe? Dehogys letétbe... Örökbe, nem?, fantáziált.)

A képen fejét tenyerébe hajtva Apolló
Szunyál a zöldben, nyilván egy babérligetben.
Míntha bizony másnaposan és szembetűnően csupaszon;
Körülötte szétdobálva ócska göncei.
És amíg ő alszik, szétszéled bulizó,
Ugyancsak meztelen női társasága,
És fejük fölé szárnyas istennő emelkedik.

A fő kérdés itt nyilvánvalóan az, hogy vajon
Szomorúság vagy irónia uralja a vásznat?
Idill ez, barátaim, vagy annak a csípős paródiája?
Az alvó isten a hanyatló Európa kialvó napja netán?
A farkát épp csak eltakarja egy viola da gamba.
Netán a robbanni készülő nőuralmat ábrázolja Lotto,

Gúnyolva a linkóci Apollót és a prosti világot, hm?
Vagy épp ellenkezőleg, fölmagasztalja őket?
Eleve jó, hogy ez látszólag nincs eldöntve,
Gondolta Binder. És már a címe is milyen menő!

*

Az első vendégek átlépték a rezidencia küszöbét,
És senki számára nem volt kibúvó:
Az indokolatlan pompa rögtön feltűnt,
S az oktalan derű is. Ánizsillat fogadta őket,
Meg az államfő és szintén ánizsillatú felesége
A díszterem bejáratában posztolva.

Elsők között érkeztek Dolina Iván és neje, Alma.
Náluk az is nagy szónak számított,
Ha mostanában együtt jelentek meg valahol.
Almán bunda és csinos szőrmekucsma volt,
Trapéz alakú, aranyszín táska a vállán.
Kihámozta magát a bundájából,
És meggypiros, nyakpántos ruha
Volt a folytatás.

„Látja, Gyula? Idén

A selymek színe természetesen
Piros! Mélybordótól az élénkkárminig.
És mindenki fekete szemfestéket használ”,
Súgta Bindernek jól értesülten Dalma,
Vastagon kihúzva az ő szeme is.
„Aha.” „A szemhéjkontúr a reneszánszát éli!”

A korán érkezők sorában volt Gerdesits Blanka is,
Neves művészettörténész, egyben osztályvezető
A Szépművészeti Múzeumban
(Megint a régi képtárban a XX. század után...),
Akinék a Lorenzo Lottót köszönhatték, ő is prémben;
Vele volt a barátja, Burány Dezső,
Középkorú, de jó karban lévő,
Barázdált, kicsit pirosas arcú festőművész.
Binder emlékezett a nevükre,
Mátrai Ágoston mesélt róluk ezt-azt.
A nő Mátrai unokanővére és egy időben szeretője is volt;
A férfi meg az örökös jolly joker a nő életében.
Mit szólna Mátrai, ha neki kéne fogadnia őket?

Az érkező Tárkány főpolgármester azt kérdezte Bindertől:
„Mindenhol maga van, Binder? A Külügyben meg itt is?”
„Uram, ez egy kis ország. Az elnöki protokoll
Igazság szerint mindig hozzánk tartozott,

Mi szoktunk kölcsönbe adni embert.
Ami meg a Külügyet illeti, ma már úgy az olcsóbb,
Ha a kabinetfőnök is én vagyok.”
„Ó, mindez egy személyben, gratulálok. Hm,
Maga az a fajta hivatalnok volt, aki későn érik,
Későn is fut be, ezért nem kapatja el a siker,
És ezért igazán nem is lustul el.”
„Úgy gondolja, uram?” „Aha. Elárul valamit a műsorról?
Nem volt időm tájékozódni. Néha van, néha nincs...”
„Lesz egy női kórus. Már jó, főpolgármester úr, nem igaz?
És Báthor Özsébet sikerült megnyernünk karmesternek...
Őt, azt hiszem, nem kell bemutatnom.
Máig vigasztalhatatlan egy megszakadt
Izlandi ösztöndíj miatt.” „Ühüm.
És a zene?” „Britten.” „Hm, kicsoda?”
„Benjamin Britten.” Binder érezte, süket fülekre talált,
De azért Tárkány próbált bókolni:
„Tökéletes választás. Magukat letisztult elegancia jellemzi.”
„Köszönöm.” „Jön Radák miniszterelnök úr is?”
„Természetesen.” „Állítólag hómobilal!”
„Dehogyan, kérem, motoros szánon!”
„Autóval is lehet járni, takarítunk rendesen...”
„Jó, hát mindhárom van a miniszterelnöknek,
Hómobilja, szánja és kocsija is. Majd eldönti.”

*

Radák eldöntötte: optimistán autóval
Közlekedett aznap, most éppen
A Sándor-palotából át a hegyre. Akik vártak rá,
Nem tudták, hogy eközben a miniszterelnöknek
A jejes Istenhegyi úton éppen megcsúszik az autója,
Az a bizonyos selyemfényű Aston Martin.
Radák nem szokott igénybe venni sofőrt,
Legalábbis nem Pesten, mert itthon mindig ő maga vezet.
Hiába a létrás mintázatú hólánc,
Megcsúszott, de szerencséje volt:
Azonnal levette lábát a gázzról,
És ellenkormányzással próbálta meg
Stabilizálni a járművet. Ami sikerült is,
De a rögzítetlen tárgyak szétszóródtak az utastérben:
Kesztyűk, napszemüveg, magazinok és dossziék.
A kamera lezuhant a kalaptartóról,
Ásványvizes palackok repültek szerteszét,
Egy félig teli Evian ráadásul fejbe is vágta Radákat,
Aki eközben a *Resistance*-et hallgatta a Muse-tól,
Mert a cédéjátsonak bezzeg nem lett semmi baja.

Nem te választod a próbát,
Hanem a próba választ ki téged.
Isten nem tesz próbára erődön felül,
Mantrázta magában Radák.
Mikor megállt, huncut karcolást se talált az autón.
És úgy döntött, hogy erről egy szót se szól
Az egybegyűlteknél. Mert bár bevallani,
Hogy épp csak megúsza, akár katartikus is lehetne,
De szégyellte volna, hogy kockáztatott;
És égett volna a képe még holtában is,
Ha megfosztja embereit a járandóságuktól:
Ettől a lakomától. És ez a baklövés
Hajszál híján sikerült. (Ivott, ez az igazság,
Pedig ő aztán sohasem szokott. De hát ha szerelmes!
Most mindent szabad, még neki is.
Ha meghívhatná ma este a szerelmét, Líviát,
Aki lassan a barátnőjének mondható... De nem lehet.
Radák helyzetében az ilyesmi legalábbis kényes ügy.)

És ez itt már a Béla király úti följáró volt.
És ez meg a királyról elnevezett kútház balról.
Szemben egy lépcső torkolata, amely fölhányt
És megkövesedett hótól tömődött el.
Radák bekanyarodott. Már is emelkedett a sorompó.
Nyugtázta, hogy időben odaér a fogadásra.
A hófogó rácsokat is látta. Megállapította,
Hogy akkora terhet tartanak, mint még soha.

*

Binder pedig látta, az érkező Radák sebtiben pár
Lazacfatkát kap be, szemezve
Egy hideg fogastekerccsel;
Ráközelített, és simán bekapta azt is.
Olyan dúltnak látszott és idegesnek.
„Jó estét kívánok, miniszterelnök úr.”
„Mi van, Gyuszikám? Minden oké?” „Igenis.”
Az elnök sosem volt még ilyen zaklatott.

Szefűszeges pulykasült-duett

RADÁK *(a telefonba)* Nem értem és nem értem és nem!
Az ország gazdaságilag hatékony,
És versenyképes elitje se vékony.

SÉF *(a közönség felé)* A pulykát martinivel megbolondítom.

RADÁK Én bízom benned.

SÉF Én is Önben, Elsőszámú Ikon!

- RADÁK Fölszámoltam az elvadult személyi kultuszt!
A pénzügyeinket stabilizáltam...
Mind szorgos volt, akinek dirigáltam.
- SÉF A fűszereket jól beledörzsöltem a húsba...
- RADÁK A korrupciót visszaszorítottam a búsba,
S az autoriter rendszer romjain
Újjáépült a demokratikus jogállam...
- SÉF A páclébe narancslé!
- RADÁK Azt is honoráltam.
- SÉF Tetteivel töltve száz vezércikk, tíz nyaláb.
- RADÁK Igazságosság és erkölcsi tisztaság!
Prosperálunk, mondom: prosperálunk.
És mégsem elég jó nekik.
- SÉF Ez az íz?
Felöntöttem a pulykát, lepje a víz,
Narancskarikákat hámoztam a hátára,
Pácoltam napokig, amíg kifehéřült,
Lábait keresztben összekötöttem,
Dupla cérnával bevarrtam minden üregét,
És pecsenyelével locsolgatva sütöttem!
- RADÁK És mégsem elég jó nekik!
És mégsem elég jó nekik!
- EGYÜTT Csemegénk mogyorós praliné!
Csemegénk mogyorós praliné!
- NŐI KÓRUS *Welcome, Welcome,
Welcome to You, our heavenly King.
Welcome, You who was born one morning,
Welcome, for You, shall we sing!*

Az alvó Apolló... (folytatás)

„Kétezer-tizenkilenc éve már!
Betelt az idő. Ép testtel és lélekkel
Körbeértünk megint. Kedves barátaim,
Már megint kutya nehéz és mégis ragyogó év volt!
Egészségünkre!”, emelte poharát Radák.
Székely Akos köztársasági elnök koccintott először vele,
Akinek előnevei 1. a Stróman, 2. a Néma,
3. a Kegyvesztett és 4. a Kopasz voltak.

„Csirió, csirió”, zendült a kórus.
Míntha Győzöt hallanám
Tizenöt évvel ezelőttről, gondolta Alma.
„Te nem érzed úgy, hogy ezek valamiért *izgulnak?*”,
Kérdezte tőle a férje. „Miért? Szinte
Szétpattannak a jégcsapok a nevetésüktől...”

„Pont azért, mert hangosak. Mégis olyan,
Mint az a szitkomos műröhögés,
Amelyet durván bekevernek
Az élet alapzaja alá.” „Ki ez a balfék
A jobbszélen, aki úgy eszik, mint egy napszámos?”,
Kérdezte Dalmát az osztrák követ.
„Ez a kacsafrizurás? Ó, hát ő Tárkány, bépéefpéem.”
„Hm?” „Budapesti főpolgármester...” „Á!”
„A csészébe nem tilos beleinni...” „De csak
Ha a levesbetétet már kikanalaztuk!”
„Jogos az észrevétel.” „Ugye-ugye?”

Binder azt volt tapasztalni kénytelen,
Hogy milyen nehezen indul a társalgás
A középben illatozó, narancssal fölpackolt
Szegfűszeges pulykák fölött,
Amelyek – mondta düllesztve a séf –,
Egyenként tizenyolc kilósak...
„Az anyját!”, csettintett jóízűen Tárkány.
De mások ölében a damasztzalvétára
Alig estek pöttyök, mivel ők csak piszkálták az ételt.
Valami ki nem mondott tény állt
A társaság tagjai közé,
Így némi *ice breaking* megúsztatlan volt.
„Kirepedt végre az ég”, mutatott a kertre
Az agrárminiszter. „Ki bizony. Úgyhogy örüljünk,
Hogy megúsztuk harminc centivel a nagy havat.”
„Gondolod?” „Nem csak gondolom, tudom!”

Egy asztallal arrébb ez a mondat hangzott el:
„Azt szeretem ebben az országban, édes fiam,
Hogy bár eléggé baljós most is, de azért
Mégse olyan monokróm az összkép, mint tíz éve volt.”
„Igen, újdonság, hogy nincs már pontos elkülönülés sem,
Mint Bagdadban a két negyed határán:
Eddig síták, onnan szunniták...”
„Dualizmus, agyó! Nincs botránybaloldal és maffiajobb,
Mint pár éve. Kadarkapártiak és kadarkakontrák
Újabbban nem igazán különülnek el...”
„Csak úgy csinálnak, mintha nem.”
„Mondom, monolit tömbök már nincsenek.”

„Gyuszi, te szegény, nem ihatsz”,
Súgta kajánul Bindernek Pispék Bertalan, főelőadó.
Binder tényleg nem ivott, de nem is hiányzott neki.
Szóval itt van, itt posztol, helytáll, s ez kielégíti.
Passzív jelenlétének igenjével

Élteti a kormányt, ahogy itt mindenki,
S a kormányzó párt leleményét,
Ahogy Mátrai tíz éve egy másikét.
Addig-addig volt diplomata, míg egyszer csak
Az ő arcára is rávésődött a közöny.

Látta, hogy Radák végezetül
Fahéjas csillagsüteményt ropogtat,
Még mindig ugyanolyan idegesen, ahogy megérkezett.
„A személyzetre éjfélig tartunk igényt vagy azután is...?“,
Kérdezte Radáktól. Ahogy mindig, saját
Érdekeit mindig *kulturált* hangnemben,
Mégis rendkívül határozottan képviselte.
„Dehogyan, mehetnek.“ „Mikor?“ „Akár azonnal.“
„Azonnal dehogy. Éjfél után engedem el őket, ha ez így jó.“

Akad az asztalon habtorta és pisztáciás mignon,
Mikulássapokák és mákos linzercsilagok...,
De kinek? „Megint az lesz, hogy itt marad
Minden a nyakunkon“, siránkozott Dalma.

Binder érdekesnek találta,
Hogy idén majdnem mindenki
(Legalábbis életének számos embere)
Ezen az istenverte hegyen gyűlik össze
(Lám, most már Mátraiék is itt laknak fönt;
Meg is beszéltek, hogy találkozni fognak ünnep után).
Azok, akik másfelé laktak Budán,
Azok is, akik sohasem éltek itt,
Akik úgymond felköltöztek a síkságról,
Mintha mind menekülnének valami árvíz elől.
Köztük pár éve Binder is a családjával.
Pedig Binder, született pestiként,
Zuglói öntudatával eleve nem szerette
A hegyet, ezt a nagybetűs Hegyet.

Mert van az olyan emberekből, mint
A magukat Hegylakónak hívó hegylakók,
Valamiféle neofita parvenüség. Olyasmi,
Mint azokon az esküvői meghívókon,
Amelyeken a menyasszony feltünteteti
A jogi doktorátusát a neve mellett.
Iskoláikra, családi oldalágaikra
Hivatkozva pukkadoznak,
S a mediatisált magánéletük
Alumúlhatatlanul unalmas mégis;

Neveltséges továbbá pöffeszkedő elitizmusuk,
„A jobbak így csinálják”-szerű szövegek...
Áááá.

Hallotta a háta mögül,
Hogy Pispék a vaddisznók hangját utánozza
Újabb desszertjük, a mandulás-kávés macaron mellé.
„Búgás van?”, hegyezte fülét Tárkány *béépéfpéem*.
„Most már majdnem mindig búgás van.”
„Egyfolytában csak páruzunk és páruzunk!”

*

Binder lemutatott az erkélyről:
„Odalent, a rezidencia elkerített sarkában,
A házi vadasparkban a szelídített
Jóságoknak többnyire már saját nevük is van.
Ők Muki, Töfi, Goni és Sanyóca! A sztárvendégek
A színpadon ma este az Elnöki Disznók!
Nyolcfős kondát alkotnak falon belül!
Őket várja az elnöki zöldhulladék,
E fejedelmi komposzt.”

„Odakint robbanásszerűen nő a számuk”,
Aggályoskodott Dolina Iván. „És hogy bírják,
Uraim, védekeznek?”, kérdezte Alma.
„Hát nézze, nehéz – kezdte Pispék. –
A falon kívüli vadállomány
Egyrészt fogyóanyag, másfelől tabu.
Vemhes kocákra sokáig etikai okból nem vadásztunk.
De ha kordában akarjuk tartani a hordát,
Néha ki kell lőni egyet-egyet...
Akik nem szívbjajosak, azok mérgezéssel,
Sőt helikopteres vadászattal is próbálkoztak már.”
„A mészárlást elítélem. Ilyesmi nálunk szóba sem jöhet”,
Mondta az osztrák követ. „Igen, de akkor
Majd megnézhetik magukat, excellenciás uram.
Ezek néha úgy *fölporszívózzák* a makkot,
Hogy nem nő többé fa az adott helyen”,
Mosolygott Pispék. „Ha elfogadnak tőlem egy tanácsot
– Hajolt hozzájuk Burány, a festő –,
Csavarják nejlonba a feleségük haját,
És locsolják meg jól. A kerttulajok
Esküsznek erre a módszerre.”
A miniszterelnök mellett Tárkány magasodott föl:
„Idén olyan gyanúsán csöndesek, Zoli...
Mondd, talán be vannak nyugtatózva?”

*

Binder protokollfőnök ledőlt szépen
A diófurnérból készült, bőrhuzatú,
Görgőlábú, geometrikus fotelek egyikére.
Ez a fotelpár is baljós korból érkezett,
A harmincas évekből! És mégis,
Mennyire modernnek tűnt ez a darab!
Mennyire együtt tud élni az itteni, vegyes fölhozattal,
A rendszerváltás-korabeli olasz csillárokkal,
Hollóházi porcelánnal, és eleve ez is teljesítmény.

Jött a miniszterelnöke. Máris föl pattant.
„Bűnbakra, főgonoszra mindig égető
Szükség van, nemdebár?” „Igenis... nem értem,
Miniszterelnök úr.” „Nagy a világ
Gyűlöletszükséglete – mondta Radák. – Az embernek
Mindig kell valaki, akit szenvedélyesen
És kreatívan gyűlölhetsz, hogy magyarázatot találjon
A világgal szemben érzett totális zavarára,
Kitettségeinek nyomorúságára...”
„Aha, ellenségekésre mindig lesz igény.”
„Extrém túlszaporulat van a hegyen...”
És nem csak vaddisznóból, Binderkém.”

Binder még nem mondta ki ma este a hírt,
Amit elhallgattak a vendégek előtt.
„Érzem, nem lehet tovább odázni...”
És odaállt a vendégek elé: „Psszt!”
„Ma reggel kaptunk egy terrorfenyegetést:
Kinyírunk, Radák! Üdvözlnek
A magyar fundamentalisták”,
Olvasta föl Dalma valami faxpapírról.
„És hogy állítólag betlehemeseknek öltözve
Kísértenek itt, a Svábhegyen”, fűzte hozzá Binder.

Dalma izgatottan közvetített:
„Ma reggel operatív forrásból is kaptunk híreket...
A Sándor-palotába meg a rendőrségre jött füles...
Ezek szerint járják a Svábhegyet
A sámánista anarchisták...” „Házzról házra haladnak
Jászollal vagy templom alakú dobozzal a kézben,
Útközben táncolnak, énekelnek”, folytatta Binder.
„Ne hülyéskedjen már, Gyuszi”, pirított rá Tárkány.
„Dehogyan van nekem kedvem hülyéskedni, uram.”
„Érti ezt az egészet? Ezek *pogány létükre* betlehemeznek?”
„Persze, nekik könnyű, Jézus nem nekik a Krisztusuk.
És hát ez műbalhé. Lássunk már át rajta,

Ugyan már, csak álpogányok ezek”, így Radák.
„Az a hír is járja, hogy a műsorukban élő állat,
Sőt élő csecsemő is közreműködik...”, mondta Dalma.
„Akik látták őket, azok szerint az utóbbi infó nem igaz.
Az élő szereplők beszélgetnek a bábjaikkal, oszt annyi.”
„A gonosz, ártó szellemeket akarják elűzni
Rituális zajkeltéssel...”, tette hozzá Binder.
„Kifigyelték, hol laknak a kormány hívei;
A produkció végén kinyilvánítják
Jókívánásaikat a házigazdáknak,
Akik cserébe vendégül látják őket.” „Már akik
Vannak olyan jó balekok”, harákkolt Pispek.

Binder hívást kapott, fölemelte az ujját:
„Hoppácska, hölgyeim és uraim!
Figyelem, figyelem, az álbetlehemesek
Most csöngettek be a rezidenciára...
Az őrségnek azt állítják,
Nem lesz itt más, mint bábtáncoltatás.
Enni- és innivalóért bemutatják
A kis Jézus születésének történetét.”
„Aha, persze... Ismerjük az ilyeneket”,
Vigyorgott Gerdesits Blanka.
„De a szemfüles örök úgylis kiszúrik őket
Ezzel a fals szöveggel”, bizakodott Radák.
„Idejöttek szimatolni, mi?”

A képernyőn Mária és József volt látható,
Ahogyan gyorsított tempóban eljátsszák
A szálláskeresést; aztán az angyal
Kissé idegesen fölébreszti a pásztorokat,
És az újszülött Jézushoz küldi őket.
Kucsmában és kifordított
Bundában a három pásztor tűnt föl,
Amint előadják Jézus történetét;
És végül a betlehemet vivő angyalok...
A vigyoruk valahogy gyanús volt mindenkinek.

Terrorbetlehem

1. PÁSZTOR Adjon Isten szép jó estét, szép jó estét!
Keressük a kisdededcskét!
1. KAPUŐR Jó helyen jártok, mert itt van,
De mert alszik, hát halkabban!
2. KAPUŐR Mit akartok, vándorok?
Bocs, nagyothalló vagyok...

2. PÁSZTOR *(hangosan)* Nincs a Jézus ágyán paplan,
Jaj de fázik az ártatlan!
3. PÁSZTOR Ahol ő van, ott az ünnep.
Nagy-nagy esztelenségünkből
Megszabadítva bennünket
Barmok jászlában hever.
- MINDENKI Szűz Mária várja, várja!
- MÁRIA *(énekel)* Szememen a könny a fátyol,
Kicsi fiam, biztos fázol,
Nincsen bölcsőd, csak a jászol.
Aludj, aludj, én szentségem.
2. PÁSZTOR Hoztunk neki ajándékot. Én bárányt. *(Félre)* Igazából ártányt.
3. PÁSZTOR Én sajtot. *(Félre)* Olyat, hogy abba mind belehaltok.
1. PÁSZTOR Én mézet. *(Félre)* Mindannyiótokat lenézlek. *(Leteszik az ajándékot)*
2. PÁSZTOR Nyissátok föl a sorompót.
- KAPUŐR Előbb lássuk, mit hoztatok.
1. PÁSZTOR Zárt fedelű csodadobozt!
Kis vajatokon keresztül
Mozgatjuk a figurákat:
Hopp, az Angyal! Lám, az Ördög!
Íme, ő a nagy Heródes...
Kéményseprő. A Halál.
S mi pedig a Pásztorok!
2. PÁSZTOR Egy báb adományokat gyűjt.
Képesek körbeforogni,
Jobbra, balra és előre;
S egymást ütni nyakra-főre!
- KORMÁNYŐR *(rendreutasítja a pásztort)* Motorháztetőn a két kéz!

A betlehemesek az autó tetejére helyezik a kezüket. Motozás kezdődik. Hirtelen detonáció. Kormányőrök és kommandósok kezdik géppisztolyozni a betlehemeseket

- FUNDAMENTALISTÁK *(menekülés közben üvöltve)*
Üzenjük, hogy meglakolsz!
Úgyis kinyírunk, Radák.
- DALMA Pokolgép volt a dobozban!
- RADÁK A bábjaikban a kifent török...
- BINDER Tévedtem, ezekkel sincs mit tárgyalni.
- PISPEK Nem terveznek se új, se régi rendet.
- DOLINA Csupán a szétverésben érdekeltek...
- PISPEK Csupa hátsó szándék, aljas akarat.
- TÁRKÁNY Céljuk egy: iszkiri szép Európánkból!
- BURÁNY De hát a kontinensnek eddig is inkább szélső
Bástyája voltunk, mint része, uraim.
- BINDER S a magyar bányák újraindítása, hm?
- RADÁK Azok, Gyulám, a legeslegutolsó

Morzsaíg kitermelve és romokban.
Hol találsz itt félmázsányi kiaknázható
Szenet vagy ércet?

BURÁNY És, mit szóltok, hogy bevezetik
A sámánizmust mint államvallást, barátaim?...

RADÁK Teljesen komolytalan. Mondom én,
Hogy nincs a tárban semmiféle program...
Hazafiság, felelős szakpolitika? Ugyan már.
Kamu az egész. Ezek csak unatkozó
Fiúk és halálosan unalmas lányok.

Méhes Károly

MAGDI, SANYI, ZSUZSKA, LALI, ERZSI, MARI, SZABI, TIMI

Ki ne hinné el szívesen, hogy vannak csodák?

Amikor a Sanyi már teljesen elvesztette a fejét, és naponta azzal fenyegetőzött, hogy úgyszemint megöl engem meg Zsuzskát is; amikor Erzsi felajánlotta, hogy bármikor mehetünk a tavasszal meghalt apósa üresen álló lakásába (Nyugodtan meneküljete oda, így mondta, a kulcs a virágcserepben); amikor Kovács Mari, aki ádázul gyűlölt, mert azt hitte, én csaptam le Sanyit a kezéről '88-ban szüretkor, megáll mellettem, és leszáll a bicajról, és csak annyit vakkant, hogy: Az ilyennek szét kell rúgni a tőkét; amikor Zsuzska naponta sír, és nem azért, mert fél, hisz megszokta, hogy egy-két pofonnal az arcán megy aludni, hanem senki nem hajlandó átjönni hozzá sem játszani, sem tanulni, mert bármikor betoppánhat „az az állat apád”.

Akkor jelent meg Lali.

A lovak miatt jött. Feladtam egy hirdetést, mondhatni, kínomban, hogy lovagoltatnám Szellőt és Sáfrányt. Zsuzskának nincs annyi ideje a sulival, én meg...

Kissé testes, rövid hajú, enyhén hunyorgó férfi állt a kertkapuban. A lovak miatt jöttem, mondta halkán. Nem tudom, miért, de teljesen olyan volt, mintha azt mondta volna: Hozzám jöttem, tán meg azzal is megfejelem, édesem. Hamar megegyeztünk. Lali elmesélte, hogy világéletében szeretett volna lovagolni, sosem volt rá lehetősége, de ideje sem. Most, hogy már majdnem hatvan (komolyan, ötvennek se látszott), úgy döntött, megvalósítja azokat a picinyke álmait, amelyek valaha kerülgették. Mert amúgy a szennyvíznél van, osztályvezető, még csak nem is elégedetlen a sorsával, de a lovak, azok a csodálatos, álombéli lovak... Jött Zsuzska is, elmagyaráztuk neki, mik az alapszabályok. Lali paskolgatta Szellőt, szinte odabújt hozzá. És láttam, hogy Szellő szereti őt, máris.

Hát hogyne szerettem volna én is. Bár még nem tudhattam.